

deres Udtalelser og Opfattelse af den politiske Situation saaledes, som jeg ogsaa mener, den synes det mig, at et Forslag udgaaet fra den Side, giver godt Haab om at kunne gennemføres. Jeg gaar ud fra, at det vilde være aldeles uantageligt, at de ærede Medlemmer, naar de i denne Situation fremkomme med et Forslag, der er vedtaget af et tidligere Flertal her i Thinget, saavidt jeg husker i 1875, skulde gaa ud fra, at de nu kunde fordrø eller vente dette Lovforslag gennemført i den Skikkelse, hvori det dengang, da de vare et, saa stort og fast Flertal, ikke var muligt at gennemføre. Jeg mener altsaa, at, naar man skal optage Forhandlingerne, er man nødt til at gaa ud fra, at de Herrer ere forberedte paa betydelige Indrømmelser og megen Smødefommen fra deres Side, som saa ventelig vil blive mødt med samme Smødefommen fra anden Side, og jeg finder i de Udtalelser, som vi have hørt af den ærede Ordfører i de foregaaende Dage Intetsomhelst, der strider imod denne Opfattelse. Jeg vil altsaa for mit Vedkommende gaa med godt Haab til Forhandlingen af denne Sag. Derefter skal jeg tillade mig nogle Bemærkninger om min Opfattelse af Lovforslagets Hovedprinciper. Jeg maa da først finde det meget rigtigt og aldeles i sin Orden, at man ikke har forsøgt at sætte Spørgsmaalet om Tiendens Aflysning i en saadan inderlig Forbindelse med Lovforslaget, at det skulde staa og falde dermed, thi saa vilde jeg formene, at de dog maatte ikke saa mørke Udfigter til at gennemføre Lovforslaget noget vilde forsinkes. Jeg finder altsaa, at det kan være tilstrækkeligt, saaledes som Lovforslaget har gjort, at give en sikker Udfigt til, at dette Spørgsmaal i den nærmeste Fremtid vil blive forelagt til Forhandling. Vilde man derimod fordrø, at Tiendens Aflysning skulde afgjøres med det Samme, tror jeg vistnok, at Loven ikke vilde have synderlig Udfigt til at gaa igennem (Afbrydelse). Ja, at Udfigterne vilde blive mindre, hvis vi samtidigt skulde have en Tiende-estergivelseslov, vil vistnok følge af sig selv. Derimod maa jeg være enig i, hvad der allerede er udtalt, at en Lov, som bestemmer Klasseinddelingen for Embederne, vistnok burde følge samtidigt med denne, thi jeg antager, at den staar i saa nøie Forbindelse med det foreliggende Lovforslag, at man ikke kan sige, at dette Spørgsmaal er løst, førend man har en Lov om Klasseinddelingen af Embederne og hvorfor? Fordi Synspunkterne med Hensyn til Inddelingen ville være meget forskellige, og Mange vilde vistnok tillægge den en saa stor Betydning, at jeg rigtignok ikke tror, man kan sige, at dette Spørgsmaal er løst, uden at Inddelingen tillige er bestemt. Jeg antager, at det fra en Side vil blive fremhævet meget stærkt, at Menigheder, som have ydet mange Tusinder i Tiende, ville have et berettiget Krav paa, at deres Embeder skulde være de største. Fra den anden Side vil det vistnok blive gjort gjæl-

dende, at, naar disse Beløb, nu skulle gaa ind i Statskassen eller i en særlig Fond, hvad jeg senere skal komme til, og saaledes skulle anvendes til Kirkens Bedste i det Hele, burde denne Forskjel ikke tillægges saa overordentlig stor Vægt. Jeg fremhæver dette, fordi jeg tror, at denne Lov maatte sættes i Forbindelse med et Lovforslag om Klasseinddelingen af Embederne, men det var jo heller ikke umuligt, at det kunde ske, der vil vistnok findes ikke saa saa Forarbejder i denne Henseende. Lovrigt er det Noget, der har fundet Sted ved Retstbetjenternes Lønning, der har man givet almindelige Lønningsbestemmelser, og Klasseinddelingen er fulgt med selve Lovforslaget. Efter hvad jeg allerede har berørt, er jeg ganske enig i, at Præsterne sættes paa fast Løn ligesom andre Statsembedsmænd, altsaa faae deres Løn udbetalt af Statskassen, og at der normeres dem en bestemt Pengeløn. Som Følge deraf er jeg ogsaa enig i, at Tienden og alle de i Lovforslagets § 1 nævnte Indtægter indbetales i Statskassen, til Statens Oppebørselsbetjente, saaledes at Præsterne ikke direkte oppebære dem og heller ikke paa nogen Maade ere Oppebørselsbetjente for Staten. Det forekommer mig imidlertid, at heraf ingenlunde følger, at disse Midler skulde forsvinde i Statskassen — det er jo et af Hovedspørgsmaalene — saaledes at Midlerne skulle kunne faae en ganske anden Anvendelse end det, de hidtil have været benyttede til. Jeg siger: Jeg kan ikke se, at det er en nødvendig Konsekvens for at opnaa en Reform paa dette Omraade og opnaa meget betydelige Fremskridt. Det forekommer mig, at det allerede er Meget, at det hele Spørgsmaal om Kirkens saakaldte Tiendomsret, i alt Fald naar det tages praktisk, egentlig synes at være kommet ud af Verden. Men fordi man ikke vil anerkjende eller forsøge i Pragis at gennemføre en Anerkjendelse af Kirkens Tiendomsret til disse Midler, forekommer det mig nok, at man kan respektere den historiske Udviklingsgang, der igennem Aarhundreder har faaet Svøb, og til det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) skal jeg tillade mig at sige, at selv om det kunde siges at være en rigtig Betragtning, at disse Afgifter eller nogle af disse Afgifter i svundne Tider ere uretfærdig fremtvungne, tror jeg ganske vist, at, hvor man saaledes har Ydelsers, der have Aarhundredets Svøb, vil der ikke med nogensomhelst Udfigt til noget Resultat kunne støttes Noget paa disse Ydelsers Grundlæggelsesmaade. Svøbretten er i den Henseende saa anerkjendt og anerkjendt i hele Folket, at der vistnok ikke kan gøres Noget. Det forekommer mig nu ogsaa, at det ved Grundlovens Bestemmelser om Folkekirkens Stilling maa være givet, at den maa have en særlig Stilling i alt Fald med Hensyn til sine Midler, og at der er ikke den fjerneste Grund til at lade Midlerne forsvinde i Statskassen. Der synes ikke at kunne